

Záchrana památek

Zámek Liteň

Zakoupení historického zámeckého areálu v Litni

- **Historie**
  - První zmínka o tvrzi v Litni z roku 1195
  - Výborná poloha v blízkosti národní kulturní památky Hrad Karlštejn (5 min.), Prahy (30 min.), přímo v chráněné krajinné oblasti Český kras
  - Od roku 1963 kulturní památka
- **Popis**
  - Komplex o rozloze 6,5 ha s dvanácti historickými budovami zasazenými do krásného přírodního prostředí
  - 6 kulturních památek (zámek, Čechovna, Sala Terrena, Oranžerie, zámecký park, Kovárna)
  - 6 hospodářských budov (včetně historického pivovaru a sýpky)
- **Současný stav**
  - Druhá polovina 20. století přinesla liteňskému panství postupnou devastaci, zhroucení všech (zejména sociálních) funkcí jednotlivých objektů a prostor
  - Zpustošený zámek a jeho areál zůstali v naprosté izolaci. Původně rušné místo rodové slávy a místní historie zůstalo v naprosto havarijním stavu opuštěné a veřejnosti nepřístupné.

Zámecký areál v Litni dnes

Zámek

Oranžerie

Salla Terrena

Pivovar

Grotta

Čechovna

Správcovská vila

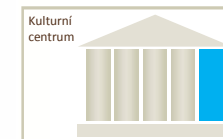
Kovárna

Dvůr

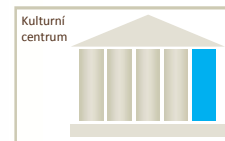

Záchrana památek

Cíl	Památky	Funkce po revitalizaci	Projekty realizované	Projekty plánované
<p>Revitalizace zámeckého areálu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zachování a zprostředkování jeho historických, architektonických a estetických kvalit Maximální respektování původních funkcí a společenského uplatnění a využití kulturních památek, hospodářských staveb a kulturního prostředí a krajiny 	<p>Zámek</p>	<ul style="list-style-type: none"> Multižánrové kulturní centrum Jarmily Novotné a rodu Daubků 	<ul style="list-style-type: none"> Záchrana střechy zámku (od roku 2011) Instalace nových věžních zámeckých hodin (2013) 	<ul style="list-style-type: none"> Záchrana střechy zámku (dokončení) Vybudování sídla Kulturního centra Jarmily Novotné a rodu Daubků
	<p>Čechovna</p>	<ul style="list-style-type: none"> Reprezentační účely 	<ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce objektu pro reprezentační účely (2013) 	
	<p>Zámecký park</p>	<ul style="list-style-type: none"> Historický zámecký park zpřístupněný veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> 1. fáze revitalizace zámeckého parku v Litni (2012-13) Pamětní stromy (2013: J. Bělohlávek, J. Malkovich) 	<ul style="list-style-type: none"> 2. fáze revitalizace zámeckého parku v Litni (vybudování infrastruktury) Poznávací cesta parkem
	<p>Sala Terrena</p>	<ul style="list-style-type: none"> Otevřený specifický kulturní prostor pro organizované kulturní aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> Základní údržba (každoroční) Projekt Záchrany Sala Terreny Restaurátorský průzkum malířské výzdoby 	<ul style="list-style-type: none"> Realizace projektu Záchrana Sala Terreny v zámeckém parku v Litni Konzervování restaurování fresek
	<p>Oranžerie</p>	<ul style="list-style-type: none"> Otevřený komunitní prostor se zázemím pro rezidenční umělecké programy občanského sdružení Zámek Liteň, kavárna/čítárna 	<ul style="list-style-type: none"> Projektová studie využití Oranžerie 	<ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce objektu
	<p>Kovárna</p>	<ul style="list-style-type: none"> TBD 	<ul style="list-style-type: none"> TBD 	<ul style="list-style-type: none"> TBD

Záchrana památek

Cíl

Revitalizace zámeckého areálu:

- Zachování a zprostředkování jeho historických, architektonických a estetických kvalit
- Maximální respektování původních funkcí a společenského uplatnění a využití kulturních památek, hospodářských staveb a kulturního prostředí a krajiny

Památky

Zámek

Funkce po revitalizaci

- Sídlo Kulturního centra Jarmily Novotné a rodu Daubků

Památky

Sala Terrena

Funkce po revitalizaci

- Otevřený specifický kulturní prostor pro organizované kulturní aktivity

Čechovna

- Reprezentační účely

Oranžerie

- Otevřený komunitní ateliér pro rezidenční umělecké programy

Zámecký park

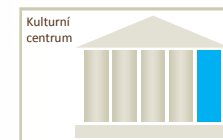
- Historický zámecký park zpřístupněný veřejnosti

Kovárna

- TBD

Zámek Liteň

Současný stav

Historie

- Zámek Liteň je hodnotnou zámeckou architekturou. Jeho dispozice je čtyřkřídlá, uzavřená kolem středního dvora; vznikla barokním přebudováním původně gotické a renesanční tvrze neznámé velikosti a podoby kolem roku 1661. Na současné dispozici a vzhledu se podepsaly rozsáhlé přestavby raně barokního zámku v 1843–46, 1892 a 1906.

Stav

- Interiér zámku je značně poškozený, bez zařízení, infrastruktury a původních prvků. V zámecké jídelně ve 2. NP se torzovitě zachovala malířská výzdoba dekoračního charakteru z 2. poloviny 19. století s motivem čtyř ročních období a znaky slovanských zemí habsburské monarchie od malíře Quido Mánesa.

Realizováno

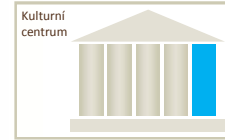
- Záchrana střechy zámku (od roku 2011 tři etapy z pěti)
- Instalace nových věžních zámeckých hodin (2013)

Plán – vybudování sídla Kulturního centra Jarmily Novotné a rodu Daubků

- Kulturní centrum bude:
  - Spojením kulturní instituce, umělecké laboratoře a komunitního prostoru, který bude sloužit jako místo pro nové nápady, praktické vzdělávání a umělecký růst v oblasti hudby, tance, divadla, filmu a vizuálního umění
  - Složené z badatelny, depositáře, výstavních, informačních, koncertních a muzejních prostorů a archivu

Čechovna

Současný stav

Historie

- Severovýchodně od zámku se nachází vrcholně barokní stavba původního správcovského domu z první poloviny 18. století. Své jméno dostala podle spisovatele Svatopluka Čech, který zde vyrůstal. V budově žila Jarmila Novotná se svým manželem Jiřím Daubkem a dětmi. Budova má náročnou, vrcholně barokní architektonickou úpravu, doplněnou v exteriéru pozdně barokními luisézními ornamentálními prvky. Západní trojosé průčelí je završeno mohutným volutovým štítem.

Stav

- Dům byl v posledních dvou letech zdařile zrekonstruován a stal se tak výraznou ozdobou areálu zámeckého parku. Jeho interiéry byly modernizovány v reprezentativní prostory pro účely akcí Zámek Liteň o.s. (např. festival, masterclass, kurzy, komunitní projekty, zázemí na správu areálu) a pro potřeby majitelů.

Realizováno

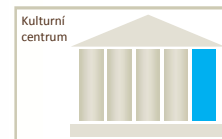
- Rekonstrukce objektu pro reprezentační účely

Plán – Využívání reprezentačních prostor pro:

- Formální akce Zámku Liteň o.s.
- Akce pro partnery a sponzory
- Zázemí pro správu areálu a potřeby majitelů

Zámecký park

Současný stav

Historie

- Za zámkem se rozkládá 2.5 hektarový, dendrologicky bohatý park (cca 150 stromů 50-100 let starých) s volně řešenou původní dispozicí. Jeho architektonickou ozdobou je samostatná trojdílná Sala Terrena při západní zdi parku, dále původní romantická grotta a pozůstatky vyhlídky na jeden z nejvýznamnějších českých hradů Karlštejn. Do střední části je umístěna malá novodobá vodní plocha. Park vychází z plánů z roku 1922.

Stav

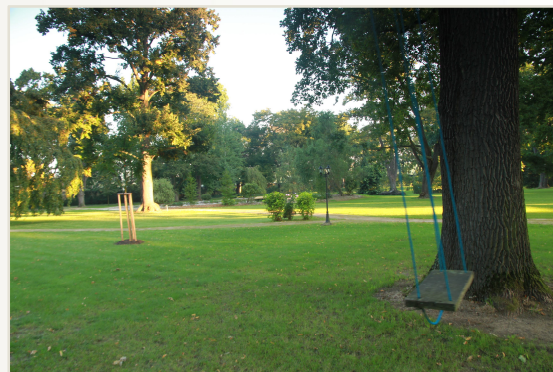
- V letech 2012 a 2013 byla úspěšně realizována 1. fáze projektu Revitalizace zámeckého parku. Historická hodnota je zachována, vegetace zachráněna a park může být opětovně přístupný veřejnosti. Zároveň park začal psát svoji novou historii: v roce 2013 v revitalizovaném parku první památný strom zasadil americký herec John Malkovich, patronem dalšího stromu v parku se stal světově uznávaný dirigent Jiří Bělohlávek.

Realizováno

- 1. fáze revitalizace zámeckého parku (vegetace, 2012-13)

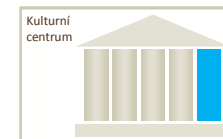
Plán:

- Využívání parku pro:
  - Akce Zámek Liteň o.s.
  - Komunitní projekty
  - Akce sponzorů a partnerů
- 2. fáze revitalizace zámeckého parku (infrastruktura)

Sala Terrena

Současný stav

Historie

- Objekt trojdílné, drobné a velmi kvalitní vrcholně barokní stavby sály terreny (2. čtvrtina 18. století) stojí při západním okraji zámeckého parku v linii ohradní zdi, v bezprostředním sousedství zámku a oranžerie. Restaurátorský průzkum malířské výzdoby exteriérů a interiérů (2010) potvrdil, že původní výzdoba byla bohatá. Sala terrena sloužila jako místo kulturních (zejména hudebních) a společenských akcí: např. v 19. století byl objekt využíván během celého roku na diskuse a tvorbu mladých umělců po 1931 zde Jarmila Novotná pořádala domácí koncerty.

Stav

- Stav bezprostředního ohrožení, některé její části (zejména krovy, schodiště, omítky a malířská výzdoba) jsou v havarijním stavu. Vlivem dlouhodobého působení počasí, nevhodné údržby do 2008 a vandalů se však dochovaly pouze zbytky původních omítek a nedotčená a neomítnutá malovaná iluzivní architektura s centrálně umístěnou kašnou.

Realizováno

- Základní údržba (každoroční)
- Vytvoření projektu Záchrany Sala Terreny a každoroční žádost o dotaci na realizaci projektu Ministerstvu kultury (neúspěšné)
- Restaurátorský průzkum malířské výzdoby

Plán:

- Realizace projektu Záchrana sály terreny
- Pokračování v žádostech o dotaci

Oranžerie

Současný stav

Historie

- Oranžerie stojí na jižním okraji zámeckého areálu, hned vedle hlavní vstupní brány z náměstí. Přízemní stavba obdélného půdorysu z 19. století je otevřená do parku kovovým mřížovím, původně proskleným. Interiér je přepažen tenkými příčkami do tří větších prostor, otevřených do podstřeší.

Stav

- Oranžerie představuje tradiční součást zámeckých zahrad. Původně byla využívána jako zámecký skleník. Její nešetrné využití a zanedbání řádné péče postupně vedlo k její devastaci. Současný havarijný stav této kulturní památky zcela znemožňuje její využití nebo přístup veřejnosti.

Realizováno

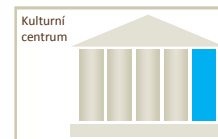
- Projektová studie Atelier pro mladé umělce a Rezidenční pobyty

Plán - Ateliér pro mladé umělce a Rezidenční pobyty

- Předpokládá pobyty mladých umělců a postupné vytvoření nové sbírky uměleckých předmětů vytvořených v Litni. Tak jak tomu docházelo za rodu Daubků v 19. století

Kovárna

Současný stav

Historie

- Jihovýchodně od zámku se nachází přízemní dvoukřídlové stavení z první poloviny 19. století na půdorysu písmene T, završené sedlovými střechami. Tato hodnotná novější budova, postavená pravděpodobně společně s úpravami zámku v 1843–1846, má dochované původní zdivo bez větších poruch.

Stav

- Omšelý vzhled ale znásobují opadané omítky a částečně zničený interiér.
- Památkově chráněný objekt dnes slouží jako strojárna a sklad, veřejnosti není zpřístupněn.

Plán:

- Zatím není vytvořen konečný plán ani účel obnovy kovárny

Kontakt

---

e-mail: pamatky@zamekliten.cz

www.zamekliten.cz
